

Lyngby by, sedd från väster

7.5.2 Lyngby - Hässleberga

Naturförhållanden

Området består av ett kuperat, öppet landskap med sandiga marker och många småvatten. Byarna Lyngby och Hässleberga ligger i kanten av backlandskapet med slätten som breder ut sig i norr. Backlandskapet erbjuder en mycket tilltalande landskapsbild och de många småbiotoperna hyser ett förvånansvärt rikt växt- och djurliv. Väster om Hässleberga by påträffades 1993 ett stort antal åkerogräs och intensiteten i odlingen har varit lägre här än på slätten i norr. På den Skånska rekognosceringskartan från 1812-20 finns ett stort skogsområde väster om Hässleberga by. Området benämns Kratten och var en gles ädellövskog av skottskogstyp på inägomark där både hö och klenvirke kunde skördas. Fram till slutet av 1800-talet var behovet av hägnadsmaterial stort för att underhålla de långa hägnaderna mellan vångarna och mot utmarken. På ekonomiska kartan från 1912 är skogen helt försvunnen och nästan hela landskapet uppodlat. På fuktigare partier finns en del mindre ängsmarker och på sandig mark i söder och sydost ligger två betesmarker som fortfarande hyser en mycket intressanta flora och fauna.

I området fanns fram till 1970-talet, strandpadda i flera dammar. I det södra, dammrika området finns ett dussintal dammar varav flera är stängslade och

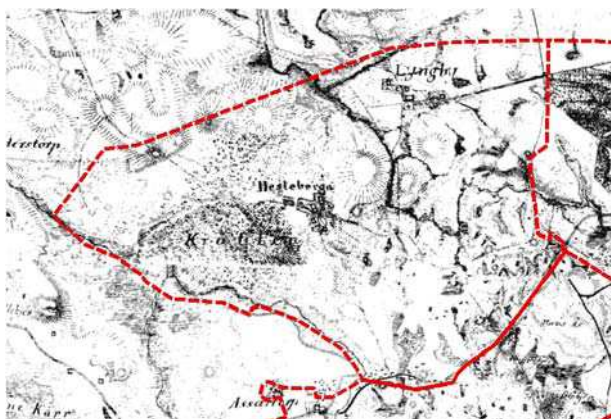
kommer att växa igen med tiden. Ätlig groda förekommer i åtminstone två av dammarna.

Landskapsekologi

Områdets betesmarker ligger relativt isolerade och utgör rester av ett större sammanhängande beteslandskap mellan Genarp och Hässleberga. Därför har gräsmarkernas växter och djur idag svårt att sprida sig och få genetiskt utbyte med andra populationer. Det stora antalet småbiotoper skapar dock en mosaik med livsmiljöer för många växter och djur där mellanliggande marker inte brukas lika intensivt som på slätten utan det finns kulturbetesmark, vall och trädor som underlättar förflyttning och spridning i landskapet

Kulturmiljövärden

Den lägre intensiteten i odlingen gör att många spår efter äldre markanvändning kunnat leva kvar i landskapet. Betesmarken i sydost är ett viktigt historiskt minne från de stora betesmarker som tidigare fanns i området. Bebyggelsestrukturen i Lyngby är välbevarad med sin slutna bymiljö som minner om tiden före skiftena. Hässleberga, däremot, har påverkats mycket mer av skiftetena och ger en bra bild av 1800-talets skifteslandskap.

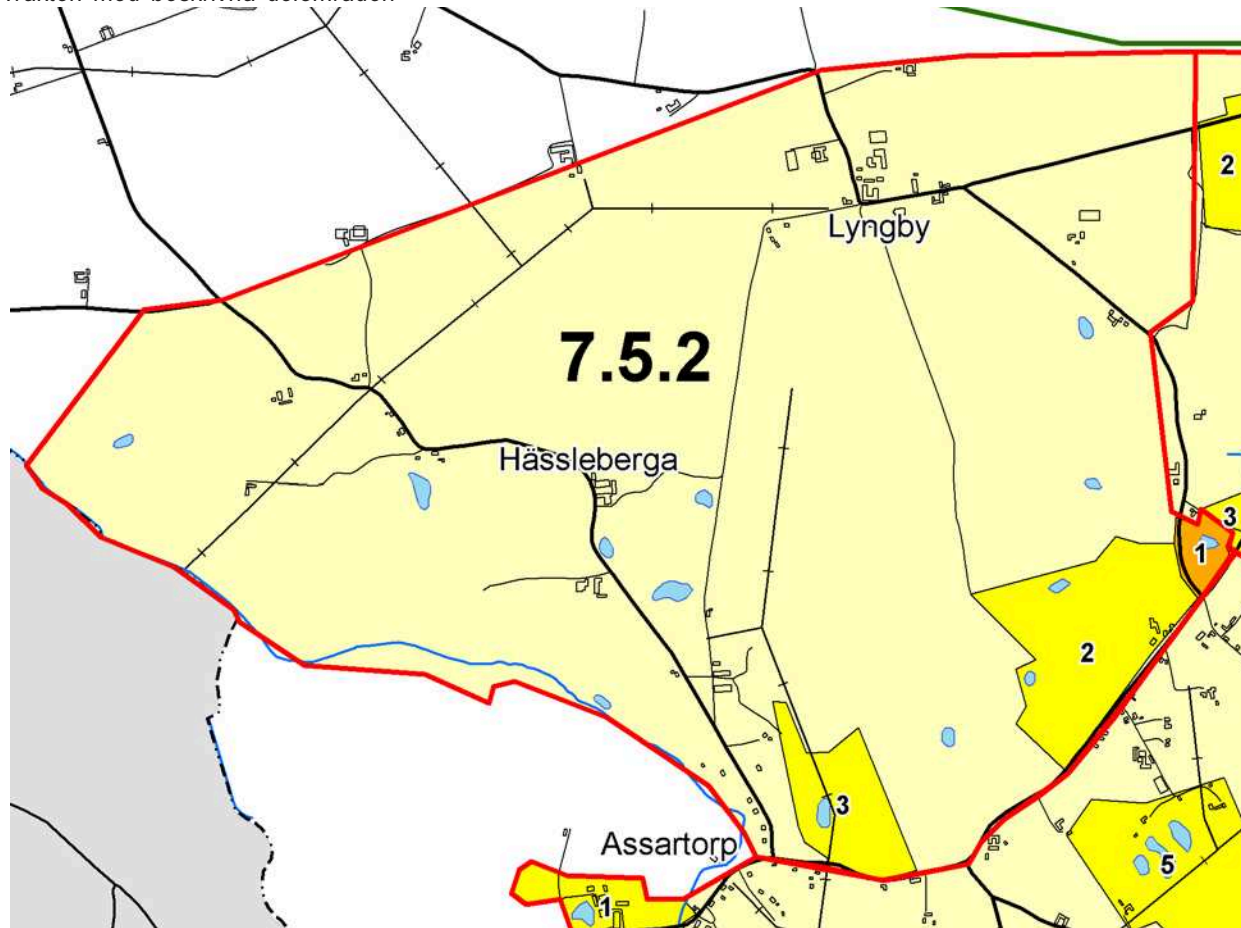

Skånska rekognosceringskartan 1812-20

Häradsekonomska kartan 1912

Trakten med beskrivna delområden

Landskapsbild

Den varierade topografin, många småbiotoper och en äldre bebyggelsestruktur medför stora landskapsestetiska värden.

Friluftsliv

Området är svårtillgängligt för det rörliga friluftslivet och det är idag främst de boende i området som utnyttjar landskapet för rekreation.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd och bevarande och vård av småvatten och sandiga slänter. Omfattande och vårdslöst grävarbete för dammar söder om Hässleberga har skapat okänslig förändring av landskapsbilden som inte har historisk förankring i landskapet. På de sandiga markerna finns hela tiden hotet om skogsplantering eller annan exploatering då jordbruket inte bör sig längre. Idag används stora delar av landskapet för fritidshästar.

Utvecklingsmöjligheter

Överföring av sandig åkermark till betesmark. Rönning och utökad beteshävd kring dammarna så att dessa inte skuggas av uppväxande sly.

Referenser

Eriksson, K. 1993. Dalby – Lyngbyområdet. Naturvårdsinventering. Park- och naturförvaltningen i Lund.

(7.5.2) 1 Betesmark S Persborg (2)

Area: 2 ha

Status: -

Fastighet: Lyngby 11:7

Naturtyp: Naturbetesmark

Motiv: N, K, L

Beskrivning

Söder om gården Persborg finns rester av naturbetesmark med välbevarad flora. Södra delen av betesmarken är bevuxen med sötkörbär, trubbhag-torn och harris men i övrigt är betesmarken öppen. Kullen var utmärkt som betesmark 1912 och större delen har kontinuitet med en karakteristisk torrängsflora med bl.a. liten blåklocka, gulmåra, johannesört, smultron, tjärblomster, bockrot och prästkrage. Tidigare åkermark i väster är idag kulturbete med en hel del småvatten. På slänter mot vägen i söder finns intressant torrängsflora med bl a monke, fältmalört, grusstarr, puktörne, gråfibbla, liten blåklocka, hedblomster, harklöver, etc. Området ingick förr i Lyngby kyrkbys utmark. Andra arter som kan påträffa är fårsvingel, gråfibbla, ljung, sandkrassing, backtimjan, monke, vårbrodd, gökärt, jungfrulin, käringtand, backnejlika, granspira, ängsvädd m.m. Rikligt med ätlig groda finns i dammen och man kan även träffa på vanlig groda. Gräshoppor och dagfjärilar är vanliga sommartid på de örtrika betesmarkerna.

Värden

Stora botaniska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan eller dikning.

Utvecklingsmöjligheter

Nya stängsel och intensivare bete.

Referenser

Eriksson, K. 1993. *Dalby – Lyngbyområdet. Naturvårdsinventering. Park- och naturförvaltningen i Lund.*

Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. *Ängs- och hagmarker i Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.*

(7.5.2) 2 Betesmark SV Persborg (3)

Area: 16 ha

Status: -

Fastighet: Lyngby 11:1, 23:6, 23:1

Naturtyp: Kulturbetesmark

Motiv: N

Beskrivning

Väster om naturbetesmarken finns kulturbeten med frisk- och fuktängar som betas av hästar. Främst i sydost finns inslag av naturbetesarter som majnycklar, vallkrassing, gökblomster, tuvstarr, ängsnycklar, tätört, knägräs, darrgräs, stagg, rotfibbla m.m. År 1912 var större delen åker men i nordost fanns ett betat område och en ängsmark samt flera dammar där ängsarterna kunnat leva kvar. Gråfibbla, bockrot, blåklocka, gulmåra växer på torrare partier. Ätlig groda förekommer i dammarna.

Värden

Främst botaniska och zoologiska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd och ingen negativ påverkan på dammarna.

Utvecklingsmöjligheter

Nya stängsel och utökad beteshävd.

Referenser

Eriksson, K. 1993. *Dalby – Lyngbyområdet. Naturvårdsinventering. Park- och naturförvaltningen i Lund.*

Länsstyrelsen i Skåne län. 2003. *Ängs- och hagmarker i Lunds kommun. Skåne i utveckling 2003:11.*

(7.5.2) 3 Sandås, SO Hässleberga (3)

Area: 8 ha**Status:** -**Fastighet:** Hässleberga 24:3**Naturtyp:** Sandig betesmark**Motiv:** N, L**Beskrivning**

Sydost om Hässleberga finns en sandig ås där det brutits en hel del sand. På åsen växer tallskog och här ligger en del hus. Den östra sluttningen av åsen är öppen och betas vilket blottlägger sandig mark som är mycket värdefull för värmeälskande växter och djur. Under 1970-talet fanns här ett större grustag där bl.a. strandpadda lekte, men när grustaget återställdes försvann paddan.

Värden

Botaniska och zoologiska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd med erosion som blottlägger sandytor och ständigt vidmakthåller olika successionsfaser av etablering för sandlevande växter och djur.

Utvecklingsmöjligheter

Skapande av en större betesfälla, inklusive en del av tallskogen, för att förbättra förutsättningarna för den sandlevande floran och faunan.

Referenser

Eriksson, K. 1993. Dalby – Lyngbyområdet. Naturvårdsinventering. Park- och naturförvaltningen i Lund.

Lyngby kyrka, sedd från Hässleberga

Betesdjur i Hässleberga

Varierat odlingslandskap vid Hässleberga

